

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani.“

Izdavatelj in odgovorni urednik:

JAKOB DIMNIK,

učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 22. Ljubljana, 16. listopada 1897. XXXVII. leto.

Vsebina: IX. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dne 4. in 5. vel. srpana v Celju. — Fr. Orožen: Ustavoznanstvo. — —nj— Drugo berilo in slovnica za občje ljudske šole. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Geslo: „Ne nazaj, ne navzdol, ampak naprej in navzgor.“

IX. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ dne 4. in 5. vel. srpana v Celju.

(Konec.)

Zborovanju je prisostoval do konca tudi jeden duhovnik — duhovnik po volji božji — č. g. J. M. Kržišnik, s Teharjev pri Celji. Ta častiti svečenik je pravi apostelj miru. Ko bi tudi kranjska duhovščina tako sodila o učiteljstvu, kako lepa sloga bi lahko vladala med nami! So vmes častne izjeme, žal, da redke. Ta pošteni mož piše o našem shodu v Celji v „Slovincu“ med drugim tudi to-le:

„Preuveril sem se tedaj, da ni bilo vse tako ‚hudo‘ mišljeno, kakor se je zdelo: ostal sem še dalje in se še udeleževal razpravljanja. In spoznal sem, da se da ž njimi govoriti pametna beseda, da je zlasti nedorazumenje krivo, da ni vzajemno razmerje tako prijateljsko, kakor bi bilo lahko — pri nas na Štajerskem se prav za prav itak dobro umevamo.

Razvidel sem na tem sestanku še bistreje naše odnošaje in utrdil se v naslednjih mislih:

I. Slovensko učiteljstvo je v teoriji verno katoliško. Sklenili so tri resolucije v tem oziru:

- a) da imajo resno željo, delovati skupno in jedino z duhovniki;
- b) da stojé odločno na verskem katoliškem stališči;
- e) da bodi ves uk v šoli prešinen z verskim duhom. Bile so vse tri sprejete soglasno.

Ali néso to prekrasne odloke? Kako vse drugače govore in skle-pajo učitelji drugod, n. pr. na Dunaji! V tem oziru smemo biti naših vzgajateljev prav veseli in se truditi in prositi Boga, da ostanejo na tej zdravej podlagi.

Toda, je li jim je to resna volja? Ni-li to morda samo puhlo slepilo? Ne! Prav nikakeršnega razloga némam, da bi jim ne verjel, a vse me sili, da verjamem. Če tu ali tam kak šolnik ne izpolnjuje v vsem svojih verskih dolžnostij, je to sicer gotovo prav žalostno, a ni še dokazilo zoper njegovo vérnost. Če kdo deluje zoper katoliškega kandidata za svobodnjáškega, je to pač znamenje, da ne douméva sedanjega časa, njegovih zmét in potreb, a ne značilo, da ne bi imel vere v srci.

Če kdo zoper kakega duhovnika kaj pozabavlja — ali ne delajo tega tudi drugi verniki?

V šoli pa itak nikoli nič ne učé zoper vero; vsaj kolikor je meni znano, ne; narobe, vpletajo radi, zlasti boljši gospodje, kaj Božjega in blagodejnega tudi v svoje svetne predmete. In ker že o tem govorim, bodi mi dovoljeno, izreči jasno in glasno svojo misel, da naši učitelji néso krivi, če je deca nenravnejša kakor je bila kedaj.

Res je, da bi ta ali óni mogel storiti včasih nekoliko več — a to moram trditi tudi sam o sebi in kdo ne o sebi? toda ona trditev se mi zdi krivična. Čudno rad imam otroke in otroci se mi močno zapuavajo — poznam njih strasti in napake, poznam tudi njih vzrok.

Roditelji — o tem sem trdno uverjen — roditelji so krivi, da ni mladež taka, kakršna bi imela biti. Zato je pa silno potrebno, to večkrat naglašati in poučevati jih v tem; neizmerno koristno bi tudi bilo, da bi vrla naša družba sv. Mohorja objavila za roditelje pripravno „Vzgojeslovje“. Ne-bi li se oprijela tega plemenitega dela kak učitelj in kak duhovnik vkupno, da bi drug drugega dopolnjevala in tem bolj uspéla?

V teoriji stojimo torej duhovniki in učitelji na istem stališči, držimo se istih glavnih načel. Toda, zakaj se pa po tem takem bolje ne slagamo? Tudi o tem mi je pojme razbistril zadnji shod. Toda o tem prihodnjič. Ker sem pa zapisal nekatere reči, s katerimi se ne ujema morebiti vsakdo, morda tudi sl. uredništvo ne*), podpisujem se s celim imenom, da bi vsak vedel, kdo je odgovoren za to pisanje.

Na Teharjih pri Celji.

J. M. Kržišnik.

*) Objavimo ta dopis na Vašo izrecno željo, a si pridržimo konečno besedo.

Tako sodi štajerska duhovščina o učiteljstvu. Tako je še pred par leti sodila tudi kranjska duhovščina v nas. In danes?! Danes nas pa podi od sebe z zabavljanjem na našo versko šolo in na nas verske učitelje!*) — — —

Na to se je sešla še jedenkrat delegacija, da voli upravni odbor za dobo jednega leta. Na predog g. Iv. Strelca je bil z navdušenjem voljen zopet stari odbor in sicer: Predsednik: Luka Jelenc, nadučitelj v Št. Jurji pri Kranji. Predsednika namestnik I.: Kristislav Bogatec, nadučitelj v Podgradu. Predsednika namestnik II.: Anton Porekar, nadučitelj na Humu pri Ormožu. Blagajnik: Franc Luznar, učitelj v Primskovem. Tajnika: Dragotin Česnik, nadučitelj v Predosljah, Ivan Šega, učitelj v Dol. Logatcu. Urednik: Miha Nerat, nadučitelj v Mariboru. Odborniki: Anton Gnus, nadučitelj v Dolu, Franc Kocbek, nadučitelj v Gor. gradu in Anton Petriček, učitelj v Žalcu — za Štajersko; — Jak. Dimnik, učitelj v Ljubljani in Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu — za Kranjsko; — Anton Berginec, nadučitelj v Povirju, Božo Dubrovič, nadučitelj pri Sv. Mateju in Ignacij Križman, učitelj v Gabrijah — za Primorsko.

Ob 2. popoldne smo se zbrali v veliki dvorani „Narodnega doma“, ki je bila do zadnjega kotička polna, k skupnemu obedu. Tukaj je najpopred napil g. predsednik presvitlemu cesarju, potem je pozdravil predsednik okraj. slov. odbora g. Srnec vse navzoče. Dr. Vrečko pa je pozdravil učiteljstvo v imenu kraj. in okraj. šol. sveta, ter je izrekel nado, da pride čas, ko se bode učiteljstvo pozdravilo tudi v imenu mestnega šol. sveta. Dr. Dečko in Dragotin Hribar in tudi drugi povdarjali so gmotno stran učiteljstva, katera je z ozirom na izomiko, kojo mora imeti naroden učitelj in na težavno delo, koje mu je opravljati, naravnost sramotna. Dragotin Hribar primerjal je tudi „Zavezo“ toliko željeni „Zedinjeni Sloveniji“ in dokazal, kake koristi bi mi in država imeli od nje. G. prof. Bezènšek iz Plovdiva na Bolgarskem, povdarjal je slov. vzajemnost. Razun teh bilo je še mnogo drugih năpitnic, v kojih se je povdarjala velika važnost dobre narodne odgoje in veliki pomen, katerega ima posebno temeljito izobraženo narodno učiteljstvo v narodnem življenju.

Poročilo končujemo z besedami „Domovine“, ki piše: „Tako veličastno in dostojno se je vršila 9. skupščina „Zaveze“ v Celji. Zavezniki so lahko ponosni na njo, pa tudi uverjeni smejo biti, da so napravili s tem zborovanjem povsod najboljši utis, kajti pokazali so se kot možé, ki vkljub vsem neugodnostim in težavam vendar natančno izvršujejo pretežaven posel, katerega jim nalaga njihov stan

*) Šhod v Britofu! Uredn.

in poklic, pokazali so, kako njihova srca goré za blagor in srečo domovine, za veljavo in pravo izomiko naroda slovenskega! Takim učiteljem se pač sme brez strahu in skrbi slov. mladina v pouk in odgojo izročevati! Slava jim!"

Ustavoznanstvo.

(Spisal Fr. Orožen.)

M.

Ljudsko zastopstvo.

(Dalje.)

Poslanska zbornica.

Avstrijske dežele	Število poslancev, katere voli					
	veleposestvo	mesta in trgji	trgovinske in obrtne zbornice	knežske občine	peti volilna skupina	skupaj
Dolenja Avstrija	8	19	2	8	9	46
Gorenja Avstrija	3	6	1	7	3	20
Salzburško	1	2	—	2	1	6
Tirolsko	5	5	—	8	3	21
Predarelsko	—	1	—	2	1	4
Koroško	1	3	1	4	1	10
Štajersko	4	8	2	9	4	27
Kranjsko	2	3	—	5	1	11
Goriško in Gradišče	1	1	—	2	1	5
Istra	1	1	—	2	1	5
Trst z okolico	—	3	1	—	1	5
Dalmacija	1	2	—	6	2	11
Češko	23	32	7	30	18	110
Moravsko	9	13	3	11	7	43
Šlezija	3	4	—	3	2	12
Galicija	20	13	3	27	15	78
Bukovina	3	2	1	3	2	11
skupaj . .	85	118	21	129	72	425